

Societat

La vida dels mestres en vaga pel català

Els docents estalvien el que poden i agraïen el suport dels lectors d'El Punt Avui, que ha recollit 12.000 euros en tres dies

#CATALUNYADIGNITAT VOL VIURE AMB

Les entitats socials atenen més de 2,1 milions de persones

ECONOMIA L'augment del 5% del finançament privat està compensant la davallada del públic **CRISI** Del 2009 al 2011 van tancar 700 ONG socials i en 2 anys s'han perdut 18.000 llocs de treball

Sònia Pau
BARCELONA

Les 6.800 entitats del tercer sector social que funcionen a Catalunya atenen 2.130.000 persones i mouen 6.000 milions d'euros, cosa que significa un 2,8% del producte interior brut (PIB) del país. Aquesta és la radiografia que mostra l'*Anuari 2013 del tercer sector social*, que ahir van presentar la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social i l'Observatori del Tercer Sector. El retrat correspon a dades del 2011 i, per tant, tot indica que a hores d'ara la cruesa de la crisi ha fet que hi hagi moltes més persones que depenen de les ONG socials. De totes maneres, l'*Anuari* és molt revelador de l'evolució del rol d'aquestes entitats: entre el 2007 i el 2011 van atendre 430.000 persones més, en van tancar 700 i en dos anys s'han perdut 18.000 llocs de treball.

“En un moment d'increment de la tensió, de necessitat i de dificultats, el sector ha suportat ajustaments”, ho va resumir el coordinador de l'Observatori del Tercer Sector, Pau Vidal. De fet, l'*Anuari* certifica el que ja han denunciat les ONG socials moltes vegades: més persones truquen a la seva porta i tenen menys recursos.

Si han resistit fins ara, va reconèixer la presiden-

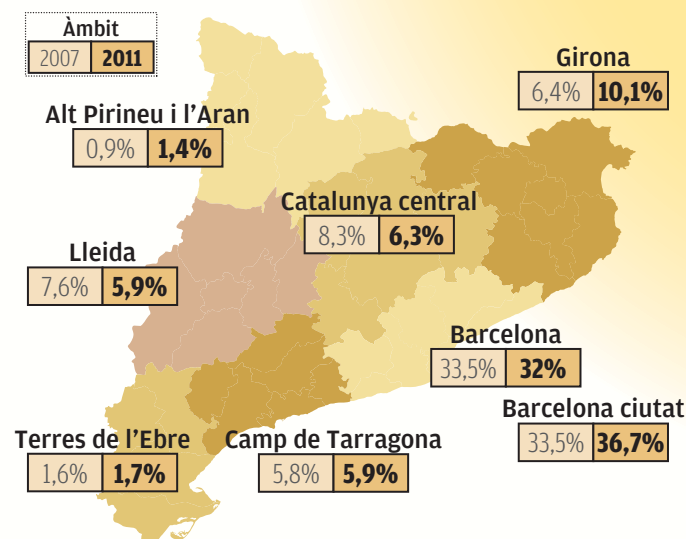
ta de la Taula del Tercer Sector Social, Àngels Guiteras, és per la suma de la capacitat del voluntariat i l'increment de les donacions privades. “El sector està acostumat a fer molt amb molt poc –va indicar–. No es deixa d'atendre ningú per la força del voluntariat, que permet cobrir les necessitats”. En aquest sentit, però, Guiteras és contundent a l'hora d'exigir a les administracions que compleixin la seva obligació de cobrir les necessitats de les persones vulnerables i hi dediquin els recursos necessaris. “No podem permetre que l'estat del benestar caigui”, va subratllar, com ja ha fet altres vegades.

2,8% del PIB català

Un dels apartats més interessants de la radiografia és el del finançament: tot i que el volum econòmic es manté en nivells similars –significa el 2,8% del producte interior brut (PIB) català–, cauen els diners procedents de fonts públiques i pugen els de les privades. El suport econòmic de les administracions va caure 5 punts entre el 2007 i el 2011, però van augmentar les donacions d'empreses i particulars. Si el 2007 els diners procedents de fonts privades representaven un 51% del pressupost, al cap de quatre anys van pujar fins al 56%.

Radiografia de les entitats socials

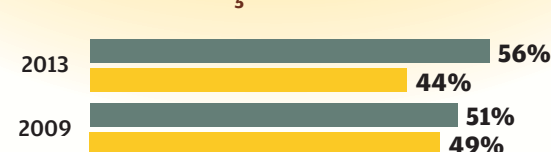
Distribució territorial de les organitzacions del **tercer sector social**

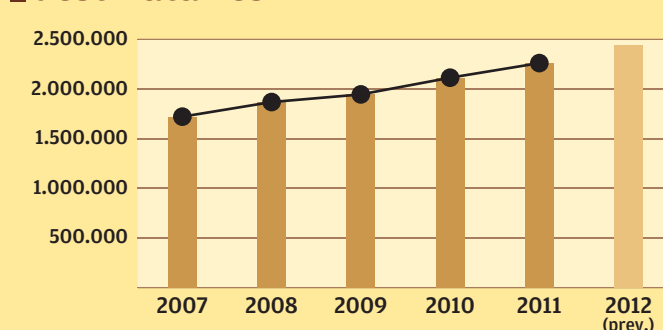
Les grans **dades**

ANY	ORGANITZACIONS	PERSONES DESTINATÀRIES	PERSONES VOLUNTÀRIES (PERSONES CONTRACTADES)	VOLUM ECONÒMIC
2001	5.600	1.000.000	155.000 (52.000)	1% del PIB català
2007	7.500	1.700.000	245.000 (100.000)	2,8% del PIB català
2011	6.800	2.130.000	300.000 (102.000)	2,8% del PIB català

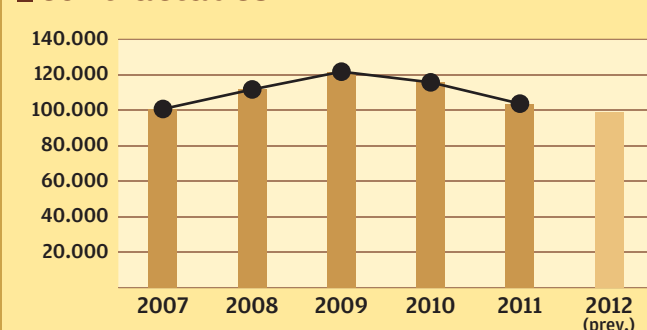
Evolució de les **fonts de finançament**

Evolució del nombre de persones **destinatàries**

Evolució del nombre de persones **contractades**

I no només en la part econòmica moltes entitats tenen sort de la complicat i la solidaritat ciutadana, també a l'hora de cobrir les activitats del dia a dia. El tercer sector mou més de 300.000 voluntaris, un 23% més que el 2007. En els últims 10 anys s'han doblat les persones voluntàries, sobretot en activitats vinculades en atenció a infants i joves, malalts i pobresa i exclusió.

Cobrir necessitats bàsiques: menjar i habitatge

Infants, persones autòctones, famílies, dones, persones més joves i desocupades seria el resum dels nous perfils de persones ateses per les organitzacions socials. La tasca de les entitats lliga perfectament amb les xifres divulgades per l'Institut d'Estadística de Catalunya, quan diu que la taxa de pobresa

entre els menors de 16 anys se situa en el 26,4%, o que més de 117.000 llars no tenen cap ingrés. L'any 2001 hi havia un milió de persones que depenien del suport d'una entitat social; el 2007 ja eren 1,7 milions i el 2011, 2,1 milions. És a dir, gairebé una de cada tres del total de la població catalana.

L'*Anuari* certifica que cobrir les necessitats bàsiques, com ara l'alimentació i l'habitatge, s'està convertint en la demanda que més fa créixer el volum d'usuaris. Són, per tant, situacions d'emergència quotidiana. El 55% de destinataris del suport són dones, tot i que se'n beneficia tota la família.

#CATALUNYADIGNITAT

Les frases

“El pressupost general de l'Estat ajuda poc a tirar endavant la Catalunya social que tots volem”

“Les persones compromeses que treballen per la societat són una gran força per a les entitats”

“La presentació de l'Anuari és un acte de reafirmament del paper clau del tercer sector”

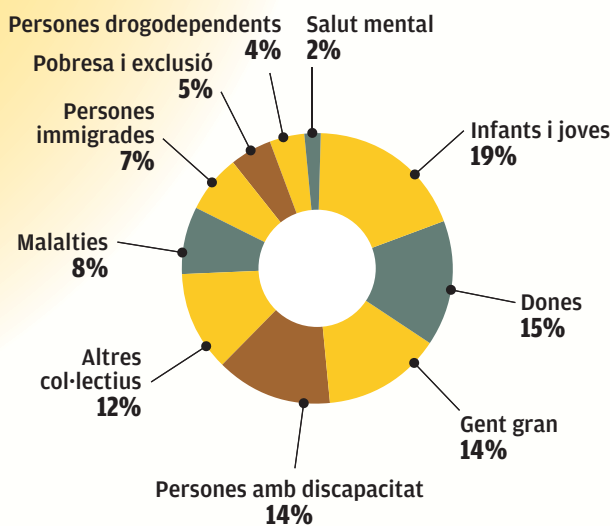
Àngels Guiteras
PRESIDENTA TAULA ENTITATS TERCER
SECTOR SOCIAL DE CATALUNYA

“Administracions i entitats han de trobar una relació raonable per assumir les necessitats”

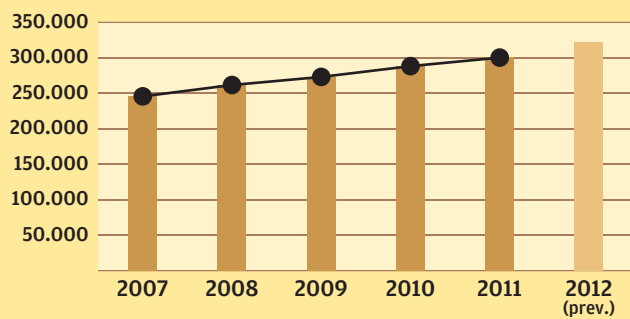
Pau Vidal
COORDINADOR OBSERVATORI
TERCER SECTOR

Font: Taula d'Entitats del Tercer Sector Social i Observatori del Tercer Sector

Organitzacions segons el principal col·lectiu destinatari

Evolució del nombre de persones voluntàries

És significatiu que les entitats d'infància i joves mobilitzin un 30% de tot el voluntariat, tot i que representin un 19% del sector. Pel que fa a persones contractades, en canvi, és l'atenció a les persones amb discapacitat el que en té més (33%), seguit d'infants i joves (14%) i malalts (11%).

Pel que fa a les entitats que han tancat –de les 7.500 del 2007 en queda-

ven 6.800 el 2011–, Vidal ho atribueix a una concentració del sector. Va assenyalar que bona part de les que han desaparegut eren de persones immigrants, a les quals la crisi va agafar sense tenir estructures prou sòlides per resistir. “La concentració no s'ha d'interpretar de cap manera com una debilitat del sector”, diu el coordinador de l'Observatori, defensor del treball en xarxa. ■

Les entitats d'atenció a les persones amb discapacitats, en una protesta contra les retallades fa dies ■ QUIM PUIG / ARXIU

El repte del tercer sector, respondre a la urgència i no caure en l'assistencialisme

■ A més de cobrir necessitats com ara l'alimentació i l'habitatge, les ONG actuen per una transformació social ■ Crida a les administracions per enfortir l'estat del benestar

S.P.
BARCELONA

La presentació de l'*Anuari 2013 del tercer sector social* es va convertir ahir en un acte de reafirmament del paper de les entitats que treballen acompanyant les persones més vulnerables, i els seus responsables ho van aprofitar per reclamar als dirigents de les diferents administracions que no col·laborin a afeblir l'estat del benestar. “No és moment que les administracions defugin la seva obligació de respectar els drets dels ciutadans”, va assenyalar la presidenta de la Taula del Tercer Sector, Àngels Guiteras, que alhora va reconèixer que les retallades i els ajustaments de recursos posen en risc la qualitat dels serveis d'atenció a les persones.

La línia de treball de les ONG socials se centra els últims anys, coincidint amb els temps de crisi, a donar una atenció integral de la família en risc i situació d'exclusió; cobrir les

3.000 voluntaris per al Gran Recapte

En menys d'una setmana, 3.000 persones s'han apuntat per fer de voluntaris per al Gran Recapte, la campanya de recollida de menjar que el Banc dels Aliments farà els dies 29 i 30 de novembre. S'han de cobrir 1.300 punts en mercats i supermercats de tot el país i, per tant, se'n necessiten 15.000, de voluntaris. El Banc dels Aliments,

però, es va mostrar ahir molt satisfet de la resposta a la seva crida i va recordar que la inscripció com a voluntari o com a coordinador es pot fer directament al web www.granrecapte.com. Serà el cinquè any que l'entitat organitza el Gran Recapte per donar resposta a les urgències alimentàries de les persones més necessitades.

Les xifres

70

per cent de les entitats socials catalanes es concentren a l'àrea de Barcelona. Un 36% són a la ciutat de Barcelona.

4

reptes de les entitats: promoció del voluntariat, continuïtat de l'activitat, consolidació del finançament i creixement.

necessitats més bàsiques, és a dir, l'alimentació i l'habitatge, i impulsar programes contra la pobresa. Han estat els responsables d'entitats els que han parlat de “situació d'emergèn-

cia”, veient la feina que tenen dia a dia els professionals i voluntaris que són els que treballen a peu de carrer. És en aquest sentit que ahir el coordinador de l'Observatori del Tercer

Sector, Pau Vidal, va donar un senyal d'alerta: “Tenim el repte d'atendre les urgències sense caure en l'assistencialisme.”

Vidal va recordar que les organitzacions socials han d'acompanyar les persones vulnerables, però va subratllar que, malgrat les dificultats que es troben en aquests moments, el sector no ha de perdre de vista que també ha d'actuar a favor d'una transformació social. Actuar per apoderar les persones, és a dir, fer-les tan autònoms com es pugui.

“No és un moment fàcil per a ningú –va admetre Guiteras– i calen estratègies compartides. Que cada actor assumeixi la seva responsabilitat.” Tota una declaració en una setmana en què el pressupost general de l'Estat pel 2014 retalla les polítiques socials i en què la Generalitat va anunciar dilluns que, per falta de pressupost, manté suspeses les noves ajudes de la llei de dependència per pagar residències privades. ■